

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Dariusz Kala

w sprawie **Ł. Ś.**

skazanego z art. 197 § 1 i 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 lutego 2019 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wstrzymanie wykonania orzeczenia oraz w kwestii wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w E. z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt II K (...),

### p o s t a n o w i ł

**1. nie uwzględnić wniosku,**

**2. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w E. z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt II K (...),**

**3. wydatkami postępowania w kwestii wznowienia obciążyć Skarb Państwa.**

### UZASADNIENIE

Obrońca Ł. Ś., sygnalizując Sądowi Najwyższemu zaistnienie przesłanek do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego w (...) z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w E. z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt II K (...), złożył wniosek o wstrzymanie w trybie art. 532 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. wykonania orzeczenia.

Wymienionym wyżej wyrokiem Sądu Okręgowego w E. Ł.Ś. został uznany za winnego czynów kwalifikowanych z art. 197 § 1, § 2 i § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., jak również z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 202 § 4a w zw. z art. 64 § 1 k.k. Za przestępstwa te wymierzono mu kary jednostkowe pozbawienia wolności oraz orzeczono karę łączną 8 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 95a § 1 k.k. skierowano go po odbyciu orzeczonej kary pozbawienia wolności na leczenie ambulatoryjne w celu przeprowadzenia terapii farmakologicznej lub psychoterapii zmierzających do zapobieżenia ponownemu popełnieniu takiego przestępstwa, w tym w szczególności poprzez obniżenie zaburzonego popędu seksualnego skazanego. Sąd Okręgowy rozstrzygnął także w przedmiocie środków karnych i systemu wykonywania kary.

Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji – zaskarżony wyłącznie na korzyść oskarżonego – w ten sposób, że uchylił zawarte w jego pkt II, V i VIII rozstrzygnięcia o środkach zabezpieczających i środku karnym i orzekł wobec skazanego na podstawie art. 93a § 1 pkt 2 k.k., art. 93c pkt 3 k.k. i art. 93 f k.k. terapię farmakologiczną zmierzającą do osłabienia popędu płciowego i psychoterapię w celu poprawy jego funkcjonowania w społeczeństwie, a na podstawie art. 41a § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. i art. 43 § 1a k.k. środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną E. G. przez okres 10 lat połączony z obowiązkiem zgłaszania się przez 12 miesięcy jeden raz w tygodniu we właściwej jednostce Policji.

Obrońca Ł. Ś., sygnalizując potrzebę wznowienia postępowania z urzędu, powołał się na wystąpienie w sprawie bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. oraz z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W uzasadnieniu wniosku obrońca wskazał, że Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 93f k.k. środek zabezpieczający, który w chwili popełnienia czynu zabronionego przez skazanego

oraz w chwili orzekania przez Sąd pierwszej instancji nie był znany ustawie, zaś w składzie sądu *meriti* zasiadał sędzia, który nie posiadał prawidłowej delegacji.

W pisemnym stanowisku Prokuratury Krajowej podzielono zapatrywanie obrońcy na potrzebę wznowienia postępowania z urzędu ze względu na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. Podkreślono jednocześnie, że wyrok Sądu Okręgowego w E. dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt II K (...), nie jest dotknięty uchybieniem z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

### **Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.**

W badanej sprawie nie wystąpiły podstawy do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w E. z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt II K (...). W szczególności zaś nie zaistniały wskazywane przez obrońcę skazanego uchybienia, które stanowiłyby bezwzględne przyczyny odwoławcze określone w art. 439 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k.

I. Sąd Okręgowy w E., orzekając w sprawie skazanego, jako sąd pierwszej instancji, był należycie obsadzony. Pełniący funkcję przewodniczącego składu orzekającego sędzia Sądu Rejonowego w E. był delegowany do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w E. w odpowiednim trybie, który został określony w art. 77 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 427 z późn. zm.). Udzielenie sędziemu dalszej delegacji „w celu zakończenia rozpoznawania” konkretnych spraw było delegowaniem na czas nieokreślony w rozumieniu art. 77 § 1 powołanej wyżej ustawy. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego kwestia dopuszczalności takiego określenia terminu zakończenia delegacji udzielonej na czas nieokreślony nie budzi wątpliwości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2004 r., II KK 72/04, LEX nr 141364 i z dnia 26 lutego 2016 r., III KK 336/15, LEX nr 2057626).

II. W stosunku do skazanego nie orzeczono nieznanego ustawie środka zabezpieczającego.

Z uwagi na wejście w życie z dniem 1 lipca 2015 r. ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 396) nowelizującej przepisy Kodeksu karnego regulujące

stosowanie środków zabezpieczających, Sąd odwoławczy orzekał w innym stanie prawnym, niż ten który obowiązywał w chwili wyrokowania przez Sąd pierwszej instancji. Jednakże to, że zmieniając wyrok Sądu pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny zastosował przepisy nowej ustawy, nie oznacza, iż orzekł wobec skazanego środek zabezpieczający, który w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. był nieznanym ustawie.

Mimo zmian, które nastąpiły w systematyce kodeksowych środków zabezpieczających, orzeczona przez Sąd Apelacyjny w stosunku do skazanego terapia farmakologiczna zmierzająca do osłabienia popędu seksualnego oraz psychoterapia w celu poprawy jego funkcjonowania w społeczeństwie były środkami, których stosowanie przewidywały zarówno przepisy Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia przez skazanego przypisanych mu czynów, jak i w chwili orzekania przez sądy obu instancji.

Orzeczona w pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego, na podstawie art. 93c pkt 3 k.k. w zw. z art. 93f terapia farmakologiczna, a także psychoterapia stanowiły formy przewidzianego w art. 93a § 1 pkt 2 k.k. środka zabezpieczającego w postaci terapii. Orzeczonego środka zabezpieczającego odpowiadał rodzajowo określone w obowiązującym wcześniej przepisie art. 95a § 1 k.k. skierowaniu na leczenie ambulatoryjne, w celu przeprowadzenia terapii farmakologicznej lub psychoterapii, zmierzających do zapobieżenia ponownemu popełnieniu takiego przestępstwa, w tym w szczególności poprzez obniżenie zaburzonego popędu seksualnego sprawcy.

Niczego w tym zakresie nie zmienia podnoszony przez obrońcę brak w przyjętych przez Sąd Apelacyjny za podstawę swojego rozstrzygnięcia przepisach zakazu stosowania terapii farmakologicznej, jeżeli jej przeprowadzenie spowodowałoby niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia skazanego, który był zawarty w uchylonym z dniem 1 lipca 2015 r. przepisie art. 95a § 1 k.k.

To samo dotyczy sygnalizowanego przez obrońcę i prokuratora faktu łącznego orzeczenia przez Sąd Apelacyjny dwóch form terapii – terapii farmakologicznej i psychoterapii, w sytuacji gdy Sąd pierwszej instancji skierował skazanego na leczenie ambulatoryjne w celu przeprowadzenia jednej z form tego leczenia – terapii farmakologicznej lub psychoterapii.

Powyższe nie świadczy o wystąpieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k., lecz o dostrzeżeniu przez obrońcę skazanego i prokuratora – powołujących się na niezastosowanie przez Sąd odwoławczy ustawy względniejszej dla skazanego i wydanie orzeczenia surowszego niż zaskarżone apelacją - uchybień, które można oceniać wyłącznie z perspektywy naruszenia przepisów art 4 § 1 k.k. i art. 434 § 1 k.p.k. Dokonywanie takiej oceny nie leży w kompetencjach sądu wznowieniowego. Nic jednak nie stoi na przeszkodzie, aby wskazana problematyka została poddana osądowi Sądu Najwyższego, jeżeli któryś z podmiotów specjalnych(art. 521 § 1 k.p.k.) uzna, iż wyrok Sądu Apelacyjnego, który zapadł w sprawie skazanego został wydany z rażącym naruszeniem prawa, mogącym mieć istotny wpływ na jego treść i wniesie od niego kasację.

Nie wdając się zatem w leżące poza zakresem badania podstaw wznowienia postępowania rozważania dotyczące dopuszczalności stosowania zasady *lex mitior agit* przy orzekaniu środków zabezpieczających, zauważyć jedynie można, że właściwe odczytanie znaczenia dokonanej przez Sąd odwoławczy zmiany wyroku nie może ograniczać się wyłącznie do prostego porównania treści przepisów art. 93f § 1 k.k.(obowiązującego) i art. 95a § 1 k.k. (uchylonego), lecz wymaga kompleksowego spojrzenia na całość regulacji związanej z orzekaniem i wykonywaniem przewidzianych w tych przepisach środków zabezpieczających, nie wyłączając przepisów intertemporalnych, takich jak art. 20 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 396).

W tym stanie rzeczy oczywistym jest, że wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczenia nie mógł zostać uwzględniony.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.